

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVEPÉSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszáma 300.
Kéziratok nem adunk vissza.
Hirdetések arszabály szeriint.

A haza és a szociáldemokrácia.

A testileg lelkileg fáradt embernek jussa van ahhoz, hogy felüditse magát. Otthon, társaságban, a templomban — új emberré válik; érezze, hogy lelke és kedélye nélkül nem lehet egész az ember; valami üzi, hogy ne engedje, hogy gyom verje fel legalább a szélét az utnak, melyen járnia, — az életét koptatni, robotolni kell.

Egy kis rózsás kertet nevel a gondok és aggodalmak tanyája mellett, hogy a pihenés óráiban szemeit megnyugtathassa. Ez a kis kert virágaival nyújtja táplálékát a léleknek, épp úgy, mint a fának ágai és levelei — a levegő-égből.

Mi lenne az emberből, ha ez a lelki ösztöne hiányoznék, ha ágak és levelek nélkül szükölködnék, mint a gomba?

Szerencsére a „teremtés koronája“, az ember méltón viseli e nevet és csak igen kevés emberforma lény van olyan, aki hasonlatosan a gombához, — a növényország e legalacsonyabbikára — engedi, hogy beléje olyan ágakat oltsanak, aminő éppen tetszik.

A jövevények pedig éppen az ilyet keresik; beoltanak valamiféle idegent, a mik a természetadta, eredeti jobb hajtásokat kiölik; nem is emberek aztán ezek többé, hanem szörnyek, a kiket eltorzítottak úgy, hogy sem magukra, sem egymásra nem ismervén többé, lemondanak arról, hogy saját gombafejük, vagy jobb sugallatuk után induljanak, hanem követik idomító mestereiket.

Jól sejti a t. olvasó: a szociáldemokratákról s azok vezetőiről van szó. A közlegények csak úgy; mint mestereik egyformán betanított papagályok; csak hogy ezek szolnoklatokat is tudnak betanulni, míg a többi nem, csak rekedt hangon, nagyokat kurjantani.

Ez, és a minél vakmerőbb föllépés tünteti ki a gomba-férfiakat. — A rettenetes hang és a patkány-szembeszállás a gyöngék számára kitálat két szer, a kiknek aztán a kócmadzag is elég, hogy többé ki ne szabaduljanak.

Ezek a kócmadzag kötelékek az ő eszméik, gondolataik. Nem sok ugyan, mert az egyik kezemen könnyen meg-

olvashatom őket; nem is az övék, mert jó haszonra, mint kupeczekhez illő, úgy vették kölcsön, albréletbe; de mégis elég alkalmasak a gyengébb fők elszédítésére.

Unalmas, szinte undorító mindig ugyanazt a koncot, mindig abban a lé-lötty-ben föladvá látni, hallani; éppen ezért megbocsájt a szives olvasó, ha egy kis gyomorerősítővel szolgálok. — — —

Mit szólna a telkes gazda, ha egyszer azt mondanák neki, forró nyárban: Minek neki a lakóház, adjon tul rajta, hiszen nem veszi hasznát; hajnaltól estig künn dolgozik, aztán a szabad ég alatt, egy bokor mellett ugyis ott a pompás éjjeli szállás?

Ugy gondolom, hogy ennek a boldond tanácsadónak rövid utja lenne a másik határig.

Eppen ilyen nyilvánvaló együgyűség, amit a szociáldemokraták hirdetnek. „Ignotos fallit, notis est derisni“ azt mondja a latin közmondás, a nem gondolkozókat megcsalja, a hozzáértőknek nevetséges. A külömbőség csak annyi, hogy míg az okos tanácsadónak azonnal kész a felelet, (egy husánggal) addig ezeknek előbb le kell áztatni, egy gondolat pillanatnyi idejére, addig, ameddig arra gondolunk, hogy az emberi élet második fele hideg ősz és zimankós tél; ez a korszak az, a melyben csak úgy szüksege van az emberi léleknek az nyhet adó fődélre, a haza és a hit boldogító tudatára, mint a testnek a hájra.

De jöhetnek tavaszban, nyáron is viharok, a test úgy, mint a lélek sohasem hagyható védelem nélkül.

Itt bocsánatot kell kérnem, hogy ez a kézzel fogható valami kétszer is belopódzott irásomba; nem rossz szándékból, Isten ments, csupán szót kerestem és egyedül ennek a gerundiumnak a nevére akadtam, mely az ő vaskos, darabos szavaikkal sulyban mérközni bír.

Ha minden gomba — eredet dacára is, a szociáldemokraták szava nehezebbnek, a keresztény szociálistáké pedig könnyebbnek látszik, ez a látzat onnan van, hogy keresztény szociálisták igaza — bár az egész embert, a testet és szellemet öleli fel — szellemibb, szárnyai vannak, melyekkel magasan repülhet; a szociáldemokratáké, ellenben, mert nem az

egész ember érdekeit öleli fel, következőleg nem egész igazság, annak egy része csak; de mert csupa anyag, ez a holt suly teszi nehezé és emiatt merül alá.

De a szociáldemokraták terrenumára, a kétszer-kettőre térve át kérdezzük: nem volt-e kisebb, világte-remtése óta a rész az egésznel; továbbá: kis csöppből csak kis buborékot lehet fujni, de ha valaki bizván a belé szorult teméntelen sok szakban, nagyobbra akarná fujni, nem járna-e úgy, mint az a mesebeli béka aki ökörré akart felfuvalkodni?

Am ne menjünk a dolgok végére; ma még csak annyira vagyunk, hogy a szociáldemokraták, a sárkány nagyságát érték el; igaz, hogy széllel bélelt sárkány, de mégis ijesztő egy jószág. Csak egy szurás kellene, hogy a félelmes, duzzadt szörnyetegből, a levegő sivitva törjön ki, a félelmes állat értéktelen ronggyá zsugorodjék össze, de ezt a mulatságot a keresztény szociálista nagyközönségnek hagyván, én csak meg fogom mérni, szélét, hosszát, mennyi benne az egykor kibocsátandó anyag; a levegő, mekkora gaudiumra van kilátás.

Egyszerűen a gomba-férfiak kiválasztása, beoltása jellemző a szociáldemokrata vezérekre; ez a tény az, a melyben vállalkozó szellemük egész nagyságában megjelenik. A természetellenes mód, mellyel gomba pácienseiket kezelik, hogy a még semmi klíma alatt meg nem honosult oltásaik, alantás ösztönökben és gyarlóságokban gyökeret verhessenek mutatja, hogy a „jövő emberiség temploma“ — a mint ők nagy szerényen építményüket elnevezni sziveskedtek — vajmi roskatag egy alkotmány lesz, — ha felépül; ez a tákolmány azért nem okozhat majd nagyobb szerencsétlenséget, mert mint egy légvárat a szél-roham kapja fel, minek előtte az emberiség nyakába szakadhatna.

Ebben az állítólagosan felépítendő állítólagos „templom“-ban hiányzanék a haza eszmény-képe. Ezt a vezérek kürtölik, de a nép sehogyse akarja bevenni. A „hazátlanság“ eltűnt már a közkeletű jelszavak közül, a magyar léleknek a hazához ragaszkodását nem tudta meggyengíteni semmi. Ma már csak néhány tudóskának és vezérnek fejében motoszkál még a nemzetköziség se hus, se hal rögeszméje — némi módosítással. Olyan módosítás

ez, mely elveszi ugyan a régi törekvések rideg jellegét, de meghagyja továbbra is — haza-áruulásnak.

Egy vezér u. i. így kegyeskedik elmélkedni: „Magyar vagyok, tehát védem magyar nemzetiségemet (!) de azért bármely más nemzetiségnek ehhez éppen annyi jussa van.“ Hogy ebben elrejtett hazátlanság lappang — de hogy lappang, nagyon is világosan ágaskodik — azt csak a vak nem veszi észre.

Egy chaos megteremtésére jó, de nem egy önálló Magyarország megalakítására. Hol van ebben az, hogy mi hódítottuk meg Magyarországot, hogy mi tettük magyarrá, együtt, a teljesen beolvadt és minden kétségen felül álló hazafiságu elemekkel; hol mindezek alapján az az önérték, mely épp annyi joggal mint büszkeséggel meg nem engedheti, hogy itt más legyen az ur, mint a magyar?

Igen, mindez elevenen él a nép lelkében; — ezért fagyott be az elméletek hőseinek szájában a szó, a nagy hü-hó.

A sociáldemokrácia visszafejlődésének, vagy megtérésének jele ez! Bármelyik, az az egy bizonyossá lett, hogy nem lehet a magyart saját hazája ellen vezetni.

D. G.

A kereszt.

Van Szabadkán egy lap, melynek kiadó tulajdonosa a katolikus Szabadka százasaiból, mint városi nyomtatványszállító tartja fön lapját. Ez a kiadó tulajdonos csak az imént levágott pajeszeit cégéről rajzoltatta a lap címe mellé, hogy ha ő már nem visel pajeszt, viseljen legalább lapjának a címe, hogy ezzel áldozhasson Galicziából magával hozott hagyományainak.

Ezt a pajeszos lapot néhány zsidó gyermek szerkeszti, meg firkálja és épen ezért magán viseli mindazon jelleget, melyekkel az „új magyarok“ ujságírása a magyar sajtó ellen haragította Magyarországot keresztény társadalmát.

Ezek a zsidógyerekek azon alkalomból, hogy a szent-ferenciek templomára feltették az emberiség megváltásának isteni vérről áztatott, dicsőséges jelét, gunyverset írtak. Es ebben a versben a zsidó zsinagóga nevében hadat üzentek a keresztnek.

Ez a pajeszos ujság, megsértve Szent István királyunk ünnepeinek szentségét, vakmerően külön kiadásban jelent meg, nem törődve törvényeinkkel, mely Magyarország szent megalapítójának emlékezetét azzal tisztelte meg, hogy a vasárnapok mellett egyedül csak az ő emlékűnnepeét rendelte el munkaszünetnek. Ezzel is, a zsidó gyerekek éretlenségével és a talmud foggyűlöletével sértette itt meg, a katolikus Szabadka társadalmának közepette a keresztény Magyarországot.

Meg vagyunk győződve, hogy a nyomtatvány szállító kiadótulajdonos elnyeri törvénysértésért megérdemelt büntetését. Hogy a keresztisértésért a kir. ügyész vádat nem emel, ezt is elhisszük. Neki most mi, keresztény ujságírók adunk dolgot, mert igazságaink iránt érzett rajongó szeretetünkben, hazánkért élve és halva nem rettenünk vissza attól, hogy a modern, hazánk alapjait megmetyelyező irányzattal szemben bátran küzdjünk a keresztény Magyarország restaurálásért. Ez a lap a kir. ügyész miatt politizálhat, tehet mindent, mig nekünk egyik lábunk mindig a börtönben van, mert keresztények és magyarok vagyunk.

Nem baj. Erőt meritünk az üldözések-ből, mert ezeknek nyomán diadalmunknak, a kereszt dicsőségteljes diadalának kell fakadnia.

Keresztény társadalmá Szabadkának! Kötelességet teljesítünk. Harag nélkül tesszük ezt. A szögyen a haragban és a boszuban tehetetlen. Ugy látszik te, nagy keresztény társadalmá Szabadkának, te is szögyen-pírban égsz. Arcodon viseled a sértést, melyet néhány zsidógyerekek a keresztben elkövetett. Szögyenedben még az ujságjukat is olvasod. Tehetetlenül vergődsz szögyenedben a zsidógyerekeknek vallásunk, az emberiség megváltásának isteni vérről áztatott jele ellen elkövetett örjögéseinek közepette.

Hivnánk téged, de félünk, hogy szögyen-pírral az arcodon nem mered bevallani kereszténységedet. Félünk, hogy szögyened a még erős lelkűeket is megtántorítja.

Nem is hívunk benneteket. Haladunk egyedül, a keresztet tartva az üldözések közepette magasra. Egyre kérünk csak benneteket. Tekintetek e megtámadott keresztre. Ti, akik meg tanultátok edes anyáitok ajkairól e kereszt végtelen dicsőségét, meglátjátok ott ragyogni a szabadság, a testvériség az egyenlőség eszméit, meglátjátok ragyogni rajta megváltástok dicsőségét, hazátok ezeréves dicsőségének sugárzását; meglátjátok rajta ragyogni a csodás szeretet leirhatatlan boldogságát.

Meg kell mindezt látnotok. Es ekkor talán megérzitek majd, minő gaz merényletet követnek el a kereszt meggyalázásával. Szívetek szorulása arcaitokról lelopja a szögyen-pírt, a kebletek feszülni fog a megrepedésig s hogy a benne duzzadó érzelmek szét ne vessék melleiteket, egekig ható, a keresztet dicsőítő, megremegtető kiállítás tör ki ajkaitokon és kikapva kezükből a keresztet, ti haladtok majd előttünk, ti hívtok majd magatok után, hogy a keresztgyalázó lapokat porba tiporva szerezzetek elégtételt megváltástok dicsőségteljes, isteni vérről áztatott szent jelének, a keresztnek.

Néhány szó a sajtószabadságról.

Korszakot alkotó találmány volt a sajtó feltalálása. Alig részesült az emberi nem becsesebb isteni áldásban egy ember által, mint melyet Guttenberg János hozott magával. O volt az, ki e találmánya által a világot fegyver nélkül meghódította, — ki a keresztény vallás felvirágzása, megállapodása után világkezdettől mai napig a legfőbb és legüdvösebb szellemi átalakulást eszközölte. O mozdította elő és biztosította leirhatatlan értékű találmányával a szellemi haladást, a tudomány terjedését. — A sajtó azon eszköz, mely által az emberiség egymással összeköttetésben áll és minden kiválóbb ügyét nyilvánosan megbeszélheti s melyet helyes irányban használva általa az isteni Gondviselés bölcs és szeretetteljes céljainak szolgálhat, mig magaszos céljával ellenkező irányban művelve a romlás legveszedelmesebb fegyverévé válik.

Sokat beszélnek napjainkban a szabadságról s főleg a sajtószabadságról. Az ál felvilágosultság fiai ezt ajtónak tekintik, melyen át szépszerivel minden egyéb szabadsághoz eljuthatnak. S épen ezért nem elégszenek meg bizonyos fokig terjedő sajtószabadsággal; ők sajtóféltelenséget akarnak, hogy erkölcsöt rontó és társadalmat felforgató munkájuknak senki emberfia korlátot ne szabhasson.

Mindenki láthatja, ki szemét behunyni nem akarja, hogy a sajtó egyaránt szolgál az igaznak és hamisnak, a jónak és rossznak, az igazságnak és igazságtalanságnak. Ha tehát a sajtó szabadságával visszaélhet, ha tudatlanságból, vagy rosszakaratból tévitanokat hirdethet, ha a sajtó ezer módon akadályozhatja, homályba burkolhatja és egészen elfödheti az igazságot; ugy esztelenség a sajtót minden fék alól felszabadítani, valamint esztelenség lenne a folyót, melynek rohanó habjai féktelenül csapongva rombolják a vidéket, gáttakkal el nem látni, medrébe vissza nem szorítani, mely ekként — rendes útjára terelve — hajókat visz és hasznót hajt, mig határok nélkül a rombolás borzasztó eszközévé válik. Nem különben

áll a dolog a sajtóval, mely kellő korlátok nélkül nemcsak rombolhat, de rombol is. Azért igen fontos, — sőt a szükség kiáltó követelménye, — hogy a sajtó kellő korlátok közé szorítsassék, melyeken belül szabadon fejlődhessék s tökéletesbüljön, nehogy fék nélkül kárhözatos árt okozva az embereket az igazságtól megfossza.

Csak értelmetlen ember vagy olyan éhenkórász követelhet sajtóféltelenséget, ki a zavarosban szeretne halászni. Mert ha abba helyezik a sajtószabadságot, hogy nyilvánosságra lehessen hozni minden gazságot, ami valakinek tetszik; ugy minden gazembernek szabadság adatik a bünt, a tévelyt, a gonoszságot nyilván hirdetni, másokat is megmetyelyezni, sokaknak benső nyugalomát felzavarni, békéjét háborgatni. Hogy az ekként értelmezett sajtószabadságból sajtóféltelenség keletkezett, azt a mindennapi szomorú tapasztalás eléggé bizonyítja. — A legnagyobb fogalomzavar dul mindenfelé. Nem általános-e a panasz a nép erkölcstelensége romlottsága miatt? nem borzalmas módon növekszik-e folyton az öngyilkosok száma? S mi egyéb ennek oka, mint a féktelen szabadkőműves zsidó sajtó! Avagy nem látjuk azt az erkölcslontó, lázító és társadalmat felforgató munkát, a zsidó és hasonlórú firkászok lapjaiban naponként? Nem alávaló nemtelen dolog-e az, midőn nemcsak az egyházat, annak szolgáit és legüdvösebb intézményeit illetik különféle rágal-makkal, hanem még magát az Istent is detronizálni akarják, mint ezt a Népszamara és testvér lapjai teszik? Es ezen piszkos üzelmeket sajtószabadság címén, a „felvilágosodás“ álcája és csábneve alatt tartják olvasóik elé. Ilyen határtalan a zsidó arcátlanság! — Teszik ezt ők már csak azért is, mert minden józan, becsületes és jellemes ember arra törekszik, hogy uszorás (Kohn Mórécék!), népámító, leánykereskedő (Neumannék!) és bürzeáner (Lóránték és ismét Neumannék!) üzelmek lehetlenné ténessenek.

Mondják — rossz időket élünk, még rosszabbakat fogunk élni, ha a féktelenséget tovább is föntartjuk: Mert ily sajtó féktelenség előbb-utóbb lázadásra, forradalomra országok és birodalmak bukására, a rend általános fölbomlására vezet, mint ezt a XVIII. században Franciaország megmutatta, a hol előbb a vallást és erkölcstiséget aláásó sajtóval működtek és ezt követték a forradalmi férfiak nyaktilóikkal. A ki tehát még különbséget tud tenni a jó és rossz között s nem akar a szembezőkő galád tények előtt szemet hunyni, annak be kell ismernie és vallania, hogy oly szabadságot, mely több kárt okoz, mint hasznót, nem lehet, nem szabad megtűrni.

Es mig egy fejedelem és családja, miniszterek vagy kormány férfiak ellen emelt egyetlen tiszteletlen szó bünperket kelt nem maradhat büntetlenül, addig Jézus Krisztust, az egyházat, a szentségeket, a papságot piszkolhatják s nincsenek bírák, kik ellenük föllépnének, kik a törvény szigorát velük éreztetnék. Alig vehet az ember ujságot kezébe, melyben vallás, erkölcs, papok s buzgó hívek szidalmazva, rágalmazva ne lennének s ezek írói mind szabadon járnak kelnek, jóllehet a mi sajtótörvényünk egyike a legszabadelvűbbnek, azért még ebben is meg van, hogy „aki a nyilvános köz és vallásos erkölcstiségből s a tisztességes erkölcstől csufot üz“ (1848. XVIII. tc. 5. §.) szigoruan büntetendő. Hiába áll a kész törvény, nincs aki sürgesse annak végrehajtását. — Igy ne csodálkozzunk, ha a külföldi lapok azt írják rólunk: „Magyarország rosszabb a Balkánnál, nincs műveltsége, nincs törvénykezése...“ (Es kik hozták nyakunkra ezen gyalázatot? A zsidók!) Kormányunk kötelessége a bajt szanálni. Kormányunk első és legfőbb kötelessége erélyesebb föllépéssel (ujabb tövényekkel) a zsidó liberális sajtó korlátlan-ságát megfékezni. Avagy nincsen tudomása államférfiainknak ennek romboló hatásairól? „Az igazság az országok alapja“ s ha ezt engedik a kormány férfiak elhomályosíttatni, lábbal tiportatni, ugy a közjólét ellen működnek, ugy segítik aláásni az államépüle-

tet, melynek, ha legerősebb talpköve az igazság kimozdittatik, rombolva dől össze s legelőször is őket sújtja...

Mig tehát egyrészt várjuk államférfiaink üdvös intézkedéseit, addig örömmel látjuk és tapasztalhatjuk, hogy társadalmunk színe-java — a bajon segitendő — máris akcióba lépett. Hiába kiabálnak a vérszopó piócák: a katolikusok szervezkednek, mindenféle gyűléseket tartanak, a katolikus egyház a sajtószabadság elnyomója... ezzel csak vesztüket és tudatlanságukat árulják el. Boher ő kegyelmüknek ünnepélyesen kijelentjük, hogy ők összetévesztik a szabadságot a szabadossággal, a féktelenséggel. Az egyház a törvényes sajtószabadságot mindenkor elfogadta és pártolta; de elveti és kárhóztatja a féktelenséget. A haladást pedig elősegíti, mert eltiltja híveitől a rosszirányú és erkölcstelen lapokat és iratokat, nehogy azokra az időt vesztegessük s lelünknek kárát valljuk. Tehát ha valakit a rossztól óv egyházunk és a jóra segít az szerintük nem jó dolog. Talán a Talmudból merítik ezen bölcs (?) tudományukat? — De kérdem, rosszul teszi-e az édesanya, midőn játszó gyermekétől az éles kést eltiltja, nehogy az magát, vele megvágja? Vagy nem volna-e nevesseges, ki azt követelné, hogy a mérget szabadon árulhassák a gyógyszerárak s az ezt tiltó állami rendelvényt, a gyógyszerzat ellen merényletnek tekintendő? Ep ugy esztelenség megengedni, hogy a szellemi piacon árulhassák az erkölcsi mérget a sok rosszirányú könyvekben, lapokban, melyek nemcsak egyesek, hanem családok s az egész társadalom szívére, szellemét megrontják és tönkreteszik. Esztelenség az egyház anyagi gondoskodása ellen csak szót is emelni.

Es ha lehetetlenség is minden rosszat megakadályozni de hogy szűkebb határok közé szorítani a bajt nem lehetetlenség, azt — a körülményeket józanul vizsgáló — minden ember beláthatja.

B. A.

A patriarcha választás.

Sokat irnak a patriarcha választásról s legtöbb lap szerint őfelsége a választást nem erősítette meg, hanem Bogdanovicsot nevezte ki.

A patriarcha megerősítésére vonatkozó hírek azonban ennek dacára is nagyon elütők. Vannak, akik azt írják, hogy új választás lesz, amelyből kiesik a meg nem erősített patriarcha. Mondják, hogy az új választó zsinatot nem hívják hamarosan egybe. Mások szerint a zsinatot elnapolják, Bogdanovics megmarad adminisztrátornak, s a megerősítés kérdése egyelőre szóba sem kerül. Azt is híresztelik, hogy a zsinatot egybe sem hívják, hanem a királyi döntést a hivatalos lap révén közlik velük.

Legérdekesebb e híresztelések között a bécsi Neue Freie Presse hire, mely szerint őfelsége Zmejanovics választását megerősítette.

Egynek örülhetünk, hogy akik Zmejanovicsot megválasztották hígadtan az elkeseredettség legkisebb jele nélkül várják a királyi döntést. Ennek oka azonban a föltétlen bizalom, hogy a patriarcha választás ügyét igazságos döntéssel intézik el.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 23. A Katolikus Legényegylet műkedvelői előadással egybekötött táncvigalmát saját dísztermében.

Augusztus 23. A függetlenségi kör rendkívüli közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

— **Rozália-bucus.** A vidékről, Szegedről, sőt távolabbról is nagy csapatokban sereglett Szabadkára a hívők tömege, hogy lelkiük vallásos áhitatának nyílt bevallásával áldozzanak az Urnak és kérjenek pártfogást szentjeitől. Rozália-bucus, a Szent-Teréz plebánia ünnepe lesz holnap, vasárnap. Az ima, mely ilyenkor ezerek ajkáról röppen az egekbe, bizonyára meghallgatásra talál, mert

ezen ima az őszinte hitvallás imája, az emberi gyengeségeért a mindenek Urától nyíltan, igazi bűnbánattal bocsánatot kérő ima. A Rozália-bucus az első szabadkai rózsafüzér társulat megalakításának emlékére ünnepelek. E társulatban ben voltak már akkor: Kis-Tompa, Szeged-alsó-tanya, Csan-tavér, Horgos, Szeged-alsó-központ, Nagyszéksós, Otömös.

— **Adományok a Szent Erzsébet szoborra.** Reiner Lukács 65 ik gyűjtőivére a következők irtak alá: Popovics Mária 4 kor., Ifkovics Antal, Nácsics Máté, Mácskovics József, 2—2 kor., Lucsics Mária, Vigoda Gyula, Bukvics Mándé, Tumbász Brunó, Budanovics János, Simics Kálmán, Ifkovics Antal, Arancsics Mihály 1—1 kor., Horváczki Katalin 80, Szaulics Teréz, Knyur Gergely, Kremptics Agoston, Simics Márk 60—60 fillér, Hegedüs János, Vigoda Rádó, Vigoda Czilka, Bosnyák Anna, Seligora Borbála, Andrasics József, Vavricskó Mihály, Piontek János, Tarnai Tamás, Omerovics Fülöp, Perics Lázár, Horovecz Gergely, Patancsics Miklós, Pintér István, Zigyár Mihály, Tumbász Péter, Matkovics Agnes, Kremptics Márton, Kavetyák Lukács, Siflis Miklós, Joskics Márk, Mácskovics Ferenc 40—40 fillér Reiner Lukács, Lulics András, Hegedüs Albert, Matkovics Máté, Gyuricza Antal, Reiner Miklós, Kavetyák Róza, Horpvetz Miklós, Andrasics Vitéz, Oresics Miklós, Kremptics Fábrián, Davesik Mihály, Barta Mária, Tumbász Katalin, Neoresics Lukács, Bacsics János, Fodor Ella, Tumbász Gergely, Nimcsévics János, Polyacsics István, Siflis Péter, Tumbász Miklós, Remes Albert, Péics János, Vizin Miklós, Horvetz Ignác, Hegedüs Mária 20—20 fillért adományoztak.

— **Záróvizsga a földmivesiskolában.** A paliesi földmivesiskola záróvizsgája holnap, vasárnap délelőtt 8 órakor kezdődik.

— **Adókvetés.** A szabadkai adókvető bizottság tárgyalásainak folytatólagos sorrendje a következő:

24 dike: eszplógépes, cserepes, diszitő, divatárus;

25 dike: dohánytözsde, drogéria, ecetgyáros, edénykereskedő, icés, elárusító, élesztőkereskedő, élelmező, építővállalkozó.

— **A ludasi plébánosválasztás.** Szabadka szab. kir. város közgyűlése nem e hó 27-én, hanem 29-én lesz. A tárgysorozatból pótlólag megemlíthetjük még a ludasi plébánosválasztást is. Illetőleg választás nem is lesz, mert csak egyetlen folyamódó van, Takács Gáspár, a jelenlegi adminisztrátor.

— **A kath. legényegylet mulatsága.** A katolikus legényegylet, mint már megírtuk, holnap, vasárnap műkedvelői előadást rendez. Színpad kerül Kisfaludy vigjátéka az Apóok. Az előadást tánc követi. A műkedvelői előadás iránt szép érdeklődés mutatkozik és így remélhető, hogy az erkölcsi haszon, a tagok összetartásának ápolásán kívül, a derék egyletnek némi anyaga haszna is marad.

— **Hivatalvizsgálat.** A zombori kir. törvényszék elnöke a kulai kir. járásbíróság ügyvitelére és ügykezelésének időszaki rendes megvizsgálását befejezván, hivatali székelyére visszatért.

— **Zombor város bőkezűsége.** Zombor város törvényhatósági bizottsága a zentai Kossuth-szoboralap javára 100 koronát, a bácsmezei ügetőverseny egyletnek 5000 koronát szavazott meg.

— **Athelyezett adótszít.** A pénzügyminiszter Lovass Mihály kulai adótszítet saját kérelmére Obecésre helyezte át.

— **Felülfizetések.** Vasárnap d. u. folyt le Bajmokon az előre hirdetett football-verseny a szabadkai és bajmoki athleták között. Ez alkalommal felülfizettek: Hegedüs Lénárd esp.-plébános 142 fil., Szakáts Mátyas 180 fil., Berger Mihály 180 fil., Lichtneckert József 380 fil., Küngl Lajos 1 kor., Lichtneckert N. 2 kor., Kőszegi Ferenc 1 kor., Gauder István 40 fil., Petrekanics Antal 80 fil., Vidákovits Ferenc 1 kor., Virág Gyula, Rettig Ferenc, Schüll N., Blum Hermann, Guttman Mór, Robitsker Ferenc, Fleischer Ferenc, Fischer Lipót, N. N. 40—40 fil. Ifj. Berger Jakab 1

kor., Kántor István 20 fil. A szíves adakozóknak ez uton is köszönetet mond a rendezőség.

— **Az adai jegyző összfergetetlensége.** Ada község egyik jegyzője, Aradszky Ulászló egy ottani pénzügyintézetnél igazgatói állást foglal el. E miatt sokan felzudultak, most azt vélték, hogy a jegyző a két állást csakis egymásnak a rovására képes betölteni. Az esetet, mint összfergetetlent bejelentették a főszolgabírónál, aki a község képviselőtestületét hívta föl az állásfoglalására. Ez utóbbi a napokban tartott ülésében — mint nekünk írják — 21 szóval 17 ellen kimondta, hogy a jegyző továbbra is megtarthatja a pénzügyintézet igazgatói állást.

— **Kinevezés.** Eperjes város polgármestere Petonszky László szabadkai kir. járásbírósi segédkezelőt Eperjes szab. kir. város adópénztárához végrehajtóvá kinevezte.

— **Női zenekar Domszki sörccsarnokában.** Domszki Antal kitűnő sörccsarnokában holnap, vasárnaptól kezdve minden vasárnap kitűnő női zenekar szórakoztatja a vendégeket. A sörccsarnok kitűnő ételei és italai eddig is megelégedettséget kellettek a vendégekben, s most a tulajdonos ezen előzékenysége bizonyára csak emeli a rokonszenvet, melyet iránta eddig is mindig készséggel tanúsított Szabadka nagy közönsége.

— **Nátha és köhögés** gyötrik ismét az emberiséget. A természet azonban nem hagyott tehetetlenül lennünket s többféle gyógyszert adott ezen betegségek ellen, melyek között a leghatásosabb és leggyorsabban segít a „Sirolin-Roche.” Ezen kellemes ízű, teljesen méregmentes szer megszünteti a náthát és köhögést, sőt súlyosabb természetű tüdőbajt is a legrövidebb időn belül; emeli az étvágyat és indirekt uton a test-súlyt, s ott, hol a betegségnél láz mutatkozik, az, ezen szer rendszeres használata mellett, szintén elmúlik. Ennél fogva a „Sirolin Roche” különösen a jelen időszakban egy családnál se hiányozzék, hogy a kezdetleges tüdőhurutnál is használva, annak továbbterjedését megszüntesse. Ezen szer kapható minden gyógyszerárban.

— **A Ferenc-csatornába fulladt.** Kulai tudósítónk telefonálja, hogy ott egy derék polgár lett a véletlen szerencsétlenségnek áldozata. Tegnap délelőtt 11 órakor Kneff Antal, kulai lakos, aki lábán béna volt, a Ferenc csatorna partján sétált mankón. Szórakozottságból nagyon közel került a csatornához. Közvetlenül a part szélén mankója megcsuszott és Kneff a vízbe esett. Minthogy a szerencsétlenséget senki sem látta, a béna ember a csatorna habjai között lelte halálát. Szerencsétlensége nagy részvétet keltett.

— **Megőrült perdita.** Egy szerencsétlen, megtévedett nőt ért ma utól a sorsa. Az érzékiség büne megbosszulta magát. Ma a bűnök tanyájáról holt részegen szállították a börtönbe Bórsi Krisztinát, ahol kitört rajta az üldözési mania. A szerencsétlen teremtést az orvosi felülvizsgálás után a közkórház elmebeteg osztályába szállították.

Fiutanonközvetítés.

Az ujvidéki Keresztény Szociális Egylet készséggel segédkezet nyújt arra, hogy az ujvidéki mestereknél bácskai fiuk tanoncok gyanánt felvétessenek. Az ujvidéki iparos mesterek négy évi tanoncszerződés mellett nemcsak lakást és élelmezést adnak az inasnak, de ruházatot is s azonkívül viselik a szerződötési, tanoncoztatási, betegsegélyzési és a felszabadítási költségeket is. Ezeknél tehát bármely fiu, aki ép és egészséges s az életének 12-ik évét már betöltötte, minden költség nélkül megtanulhatja a mesterségét és így még a legszegényebb napszamos gyermekének is alkalma van, hogy iparossá lehessen s ilyen módon sokkal kedvezőbb gazdasági és társadalmi helyzetbe jusson.

Ennél fogva arra kérem, hogy azon szülőket, kiknek megfelelő gyermekeik vannak, világosítsa fel, és velem tudassa az inasul vállalkozó fiuk neveit életkoruk, az általuk választott iparág és a szülő nevével

és lakásával együtt, és az egyesület egészen díj és költségmentesen fogja elhelyezni a bejelentett fiukat.

Ujvidéki, 1908. augusztus 20.

Az ujvidéki Keresztényszociális Egyesület.

Südländische Allgemeine Sparcassa A.-G. Szabadka.

Nem tudjuk, melyik bank ez a bank, de alighanem olyan bank, amelynek elnök-igazgatója valahol a Bácskában országgyűlési és pedig függetlenségi képviselő. Így hát magyar banknak kellene lennie, mert a képviselő ur nagyon nagy magyar ám, aki a magyar pénzérdekeket nagyon jól megvédi.

Hát a legilletékesebb helyről egy előkelő levélborítékot kaptunk, melyen a címnek felírt német szavak ékeskednek a magyar financia nagyobb dicsőségére.

Kiváncsiak vagyunk, mit szólnának ehhez a levélborítékhoz az országgyűlési függetlenségi pártban Budapesten. Mert az bizonyos, hogy nincs sem német, sem osztrák bank, amely a mi kedvünkért magyar feliratu levélborítékokat használna. Avagy talán rösteljük, hogy van magyar pénztintézet is? Vagy talán az üzleti érdek kívánja meg, hogy a pénztintézet magyar címét elnémetesítsük? Mert azt még sem akarnánk elhinni, hogy a bank így németül is cégjegezze lenne.

Erre a német levélborítékra nincs szükség sem a külfölddel szemben, de annál kevésbé van szükség a magyarországi levelezésnél. A külföldön szépen le tudják másolni a magyar címet a nyomtatásról. Az azonban megeshetik, hogy itt Szabadkán a postahivatalnak majd nem tud németül és visszaküldi a németül címzett levelet rendeltetési helyére azzal az ismeretlen szócskával jelölve meg.

TANÜGY.

+ **Beiratások a főgymnasiunba.** A Szabadka városi magyar főgymnáziumban az 1908-9 tanévre szóló beiratások a következő sorrendben fognak történni:

helybeli tanulóké: aug. 31-én (hétfőn) reggel 7-től 10-ig az 1. d. u. 3-tól 6-ig a 2. osztályra, szept. 1-én (kedden) reggel 7-től 10-ig a 3., d. u. 3-tól 6-ig a 4. osztályra, szept. 2-án (szerdán) reggel 7-től 10-ig az 5. és 6. d. u. 3-tól 6-ig a 7. és 8. osztályra.

vidéki tanulók osztályra való tekintet nélkül csak szeptember 3-án (csütörtökön) reggel 7-től 10-ig iratnak be, amennyiben az egyes osztályok maximális létszáma addig a fölvételnél elsőbbséggel bíró helybeliakkal be nem telik, megjegyezvén, hogy a négy alsó osztály (1.-4.) párhuzamos, tehát ezek mindenikébe 136 tanuló vehető fel.

Felhívhatnak a helybeli szülők, hogy fiaikat szeptember 2-ig irassák be, mert szept. 3-án a még üres helyek vidékiekkel fognak betölteni.

Minden tanuló a beiratkozásnál személyesen, mult tanévi bizonyítványával tartozik megjelenni, ezenkívül az első osztályra iratkozók születési bizonyítványukkal is valamint a többi osztályokra jelentkező azon tanulók is, kik az előbbi tanévben nem voltak-e a tanintézet növendékei; végül minden, 12-ik életévét betöltött tanuló, ki a megelőző tanévben nem itt járt, újra oltását igazoló orvosi bizonyítványt köteles felmutatni.

Az első osztályba 13 évesnél idősebb tanulók nem vétetnek föl; 12 évesnél idősebbek fölvételéről a tanári testület határoz. A minimális életkor az első osztályra jelentkezőknél a betöltött 9 év.

Az 5-ik osztályba iratkozók szüleikkel tartoznak megjelenni vagy azoktól írásbeli nyilatkozatot hozni arra nézve, hogy a görög nyelvet vagy pedig az ezt pótló tantárgyakat tanulják-e?

Minden beírt tanuló 80 fillért köteles az ifjusági könyvtárra fizetni, ezenkívül tandíj

fejében az első félévre a helybeliek 25, a a vidékiek 35 koronát azok kivételével, kik jelenleg is érvényben levő tandíjmentességet élveznek, vagy ennek elnyerésért folyamodnak. A tandíjmentességet kőrő folyamodványok egy évnél nem régebb keletű szegénységi bizonyítvánnyal fölszerelten Szabadka szab. kir. város Tanácsához címezve, szept. 15-ig a főgimnáziumi igazgatóságnál adandók be.

A fölvételi, javító és pótló viesgálatokra való jelentkezés aug. 29-én (szombaton) reggel 7-től 8-ig az igazgatóságnál történik.

Szeptember 4-én (pénteken), reggel 8 órakor lesz a „Veni Sancte,” a tanév megnyitása, a rend- és fegyelmi szabályok felolvasása és osztályrendezés, 5-én (szombaton) reggel 8 órakor pedig megkezdődik a rendes tanítás.

Szabadka, 1908. aug. 21.

Kosztolányi Árpád,
igazgató.

+ **Értesítés.** A közs. polg. fiúiskolába, az 1909-909. isk. évre, a beiratások szeptember hónap 1., 2., 3. és 4. napjain, mindenkor d. e. 7-12 óráig tartatnak meg, az igazgatói iroda helyiségében (dr. Farkas-féle ház). Ugyanazon napok délutánjain 2-6 óra között, az I. II. osztályok azon tanulói javítóvizsgálatai ejtetnek meg, akik legfeljebb három tárgyból nyertek elégtelen jegyet s akik a javítás iránti kérvényüket aug. hónap 15. napjáig az igazgatóhoz benyújtották. A III. és IV. osztályos tanulók javítóvizsgálatai már aug. hónap 28., 29. és 31. napjain d. e. 8 órától kezdődőleg tartatnak, miért is jó eleve felhívom a t. érdekelt szülők figyelmét. Figyelmeztetem továbbá azon t. szülőket is, akik gyermekeiket a polg. isk. I. osztályába óhajtják felvétetni, hogy már szeptember 1. napján jelentkezzenek, magukkal hozván gyermekeiknek az elemi iskola IV. oszt. elvégzését igazoló iskolai bizonyítványát, keresztlevelét és az újra oltásról szóló bizonyítványt. Akik pedig a tandíjfizetés kötelezettsége alól felmentetni szándékoznak magukat, fenti okiratokon kívül, még szegénységi bizonyítványt is kötelesek felmutatni, mely bizonyítványok közül, ha bármelyik hiányoznék is: a beiratás nem eszközölhető. Szabadka 1908. évi aug. hó 23. napján. *Abrásich Antal*, igazgató.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERZSÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonysimává és üdévé teszi. Nem zsíros s ennél fogva nappal is használható. **Pörseések, bőrrepedések és bőrkilítések** ellen utóérhetetlen szer. **Egy tégely ára 1 korona.** 6 tégely rendelésnél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás. 484-74-14

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra következő bűnügyek tüzetek ki:

Augusztus hó 24-én: Hannauer Ferenc hatóság elleni erőszak büntette, Kovács János és társai súlyos testi sértés büntette, Pinterics Mihály súlyos testi sértés büntette, Pósa Lukács és társai súlyos testi sértés büntette, Visnyik Mihály lopás büntette, Lakatos Sándor lopás büntette.

Augusztus hó 26-án: Tomasics Mátyás hatóság elleni erőszak büntette, Faragó Mária és társai magzatelhajtás büntette, Milassin János és társai súlyos testi sértés büntette, Taskovics Lujza lopás büntette, Merkovies Dzsélátov István lopás büntette.

Augusztus hó 29-én: Grünfelder Katalin és társai család és lopás büntette, Sztojko Erzsébet lopás büntette, Schäffer Pál szándékos emberölés büntette, Frittmann Gáspár gondatlanságból okozott emberölés vétsége.

Uj törvénykönyv!

A szeszadóról

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról, ugyszintén a szeszkontingens megállapításáról és annak felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal.

Ára 4 korona.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében
SZABADKÁN.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

IX.

A reggelinek vége lett; kiültek az utcára nyuló erkélyre. E pillanatban különös zaj hatolt föl hozzájuk. Nyomorúságos kintornán a Trovatore Miserere-jét nyagatták. A kíséretet leírhatlan, a gyermek megmagszakított jajgatásához hasonló hang képezte.

Saramirof, mint aki hasonló dolgok iránt könnyed természeténél fogva érdeklődik, kihajolt az erkélyrács fölött, hogy a sajtóságos hangkeverék szerzőit megláthassa. Az utca végén, a pékbolt előtt parasztok, szolgák vetek körül egy sovány gebe által vontatott kocsit. A távolság és tömeg miatt a herceg nem tudta kivenni, mit hord a kocsi, de a tömegből fel-felhangzó hangos hahótából következtethetett arra, hogy valami nagyon furesát.

Kamucin jelent most meg az utcasarokon, a testőrtiszt előtt tiszteletteljesen félrevonuló tömeg között.

— Nini, Kamucin beleavatkozik a dologba, fura lesz ez az eset.

Pedig a dolog nem a kacagtató oldaláról jelentkezett. Az emberek megrökönyödve osztak szét, s Kamucin csakhamar majdnem magára maradt a muzsikussal és a kis kocsi tulajdonosával.

— Hogyan, nem szégyenli ennyire kinozni ezt a szerencsétlen állatot?

— Esedezem, ez azért van, hogy beszéljen.

— Hogy beszéljen, ostoba állat! Ha meztelenül a pék izzó kemencéje elé kötnelek, talán bögnél?

A három komédiás meghökkenve tekintett egymásra. Ez alatt az áldozat a porban vonaglott, panaszos hangokat bocsájtva ki torkából.

Fiatall foka volt, alig két éves gyermeknagyságu; emberi tekintete, a fájdalmat és félelmet kifejező pofája őszinte szánalmat keltett.

Kamucin nem sajnálta az embereket, de az állatok iránt gyengéd, szánakozó volt. A szeliden néző állat fölé hajolt, s feltárta a száját, mely már hangadásra is képtelen volt.

— Barmok vagytok, kiáltott Kamucin. Ez az állat valamitekbe mégis került, ha csak nem loptátok. Pénzt szerez a torkotoknak, meg a gyomrotoknak, ti meg szomjan hagyjátok elpusztulni. Gyorsan! Víz! Víz!

(Folyt. köv.)

Két szekér

elsőrendű széna

Martonoson

Nagy István maródinál eladó.

508-2-1

Venni szándékozók forduljanak írásban vagy szóban az eladóhoz.

10276/1908. szám.

507-1-1

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező a mlakai (putri) csőszháznál levő nád-készletből 40 kúp folyó évi augusztus hó 26-án délelőtt 9 órakor a helyszínén nyilvános árverés útján el fog adatni.

Kelt Szabadkán, 1908. évi augusztus hó 13-án.

A városi tanács.

**Gyermektelen házaspárnál
a jövő tanévre**

tanulók
teljes ellátásra felvétetnek.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Eladási hirdetmény.

A Gál Ferencné Lénárd Amália, Lénárd István, László és Imre szabadkai lakosok tulajdonául felvett 134 lánca (a 2000 négyszögöl) területű Verusics pusztai szántóföld egészben vagy részben **szabadkézből örökáron eladatik.** Az eladás feltételeit délelőtt 8-12 óráig megmondja **dr. Békeffy Gyula** ügyvéd (lakik: I. kör, Wesselényi-utca 34-ik szám). * 504-5-2

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók

egyházi műiparintézete

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítása.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószékek és domborművi stáció-képeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 261-32

**Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala.**

A MI IGAZ HITÜNK.

Irtá: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körmöczy Ernő zamatosszép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi irodalomban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyveit közt, legyen az ifjú vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat
mint szövetkezetnél Szabadkán.

**Uj vállalathoz
helyben 10,000 koronával
rendelkező társat keresek.
Bővebbet a kiadóhivatal.**

503-3-2

16820/1908. tan. sz.

506-1-1

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonát képező alábbi szántóföldek 1908-1909. gazd. évről alább megjelölt időben és helyen tavaszi vetés alá haszonbérbe fognak adatni, u. m.:

1. Folyó évi augusztus hó 31-én és szeptember hó 1., 2., 3., 4. és 5-én d. e. 9 órakor a helyszínén:
Bajmók uradalmi I. és IV. ny. 1646 h. ¹¹⁰⁰/₁₈₀₀

2. Folyó évi szeptember hó 9-én délelőtt 9 órakor a helyszínén:

Bajmók kaponyai IV. ny. 354 h. ⁹⁸⁰/₁₀₀₀

3. Folyó évi szeptember hó 10-én és 11-én délelőtt 9 órakor a helyszínén 2 és fél holdanként kukorica vetés alá:

Bajmók kaponyai I. ny. 329 h. ⁴⁵⁰/₁₀₀₀

4. Folyó évi szeptember hó 14., 15. és 16-án délelőtt 9 órakor a helyszínén:

Csantavéri uradalmi I. és IV. ny. 818 h. ²⁷⁰/₁₈₀₀

5. Folyó évi szeptember hó 17-én délelőtt 9 órakor a helyszínén:

A földműves iskolától visszavett radanovái 101 lánca ¹⁰³⁹/₂₀₀₀

6. Folyó évi szeptember hó 18-án délelőtt 10 órakor a gazd. ügyosztályban:

A zimonyi vasuton tuli sándori föld — h. ⁸⁴²/₁₆₀₀

A nagyfényi csárda földből visszatartott föld és a disznóhizlaldák alá kisajátított 7 lánca föld az ott levő gunyhóval.

Megjegyeztetik, hogy a bajmoki és a csantavéri földek után holdanként 60 fillér fizetendő örözi díj fejében, továbbá, hogy a haszonbér fele része az árverés alkalmával azonnal, a másik fele része pedig 1909. évi március hó 1-ig fizetendő a városi házipénztárba.

Egyéb árverési feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szabadkán, 1908. évi augusztus hó 13-án.

A városi tanács.

Második kiadás!

Keves röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

5 drb 1 évig használt
külső-belső **ablak**

0-85-1-65 méretű eladó

Salga Mátyás építési irodájában

VI. kör, Miklós-utca 25 (Társz-templom mögött).

Ugyanott

477-7

Épület tervrajzok

jutányos áron beszerezhetők.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I. Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon, szám 371. Legelőszőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fushek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Mészáros Gábor utódai Blaholy és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

MORVAI ANTAL ÉS NOVÁK MIHÁLY

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ - MUNKÁK.

Elvállal beton-esetornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Keramit és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasúti indóházzal

:: szemben. ::

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

220-80-06

VAKOLATI KÖPÖR.**WEISZ JÁNOS ANTAL**

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.**Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.**

Költségvetés ingyen. Gyári árak.

18-63

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre.

Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-42

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDÉMET

folyó évi augusztus hó 6-dikán VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok

teljes tisztelettel

Kunszabó Mihály

488-43-6

sütőmester.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-tisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és meglegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*, Vesselényi-ut.**Hadnagy István,**

159-89

papi és polgári szabó.

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia
orgona- és harmonium-gyár**PÉCS.**Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnymatu (pneomatikai) **orgonáinkat** igen jutányos árak mellett művészies kivitelben.Raktáron kitűnő hangú **harmoniumok** minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olesón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapított 1867. évben. 245-34

Légnymatu és electro berendezések.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

oégfelirat nélkül 100 darabonként 30 fillérért kap::: hatók a:::

Szabadkai Nyomda-

és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.